73/680
SKIENSFJORDENS KOMMUNALE KRAFTSELSKAP
P o r s g r u n n

SAK
21 21.11.73
Makulert ingått .....

15.11.1973

TB/AM
043.82/002.22

STYRESAK

NOTAT VEDRØRENDE OPPGJØR I FORBINDELSE MED MAKESKIFTET NVE - SKK FOR MAURANGER - FLÅM - SIRA-KVINA

I STYRET 10/12 73
Sak nr. 0949

Jfr. også vårt notat av 3.10.1973

For ordens skyld gjengir vi hovedpunktene i saken hittil:

1.0 Etter en rekke forhandlinger om makeskiftet oversender SKK til NVE - etter anmodning fra NVE, alle originaldokumenter angående Maurangerrettighetene, d. 28.10.1969.

(NVE tok kopier av samtlige dokumenter og returnerte originalene).

2.0 Avtale om makeskiftet ble undertegnet, mai 1970. Avtalen er identisk med den som var gjengitt i Stortingsprp. nr. 65, 1968-69, og som tidligere var vedtatt i selskapenes bestemmende organer.

Avtalen bestemmer at oppgjør for eiendommer og rettigheter skal fastsettes ved minnelig avtale, eller, i mangel av dette, ved skjønn.

3.0 SKK mottar 21.5.1970 fra NVE, i tilknytning til den undertegnede avtale, et spesifisert forslag til oppgjør for makeskiftet. Her er prisen for Mauranger- og Flåmfallene satt til 50 kr/nat.HK, (samt 60 kr/nat.HK for Sira-Kvina.)

I brevet fra NVE er ikke tatt noe forbehold med hensyn til mulige heftelser i falldokumentene, heller ikke er nevnt noe om oppgjør for grunnarealer, i tilknytning til makeskiftet.

4.0 I brev av 26.6.1970 godtar SKK NVE's forslag til oppgjør, men anfører at hvis NVE ønsker å overta diverse grunnarealer i Mauranger, må det fastsettes en pris for disse.

5.0 SKK tilskriver NVE, dat. 21.3.1973 og anmoder om et møte for å drøfte forholdene vedrørende grunnarealene i Mauranger. NVE varsler at de har en rekke motkrav i forbindelse med de overtatte falldokumenter.

6.0 Møte blir avholdt på SKK's kontor i Porsgrunn, 14.9.1973. Fra NVE møtte kontorsjef T. Bergland og Ing. J. Strømme.

NVE's representanter opplyste at i forbindelse med de reguleringss- og ekspropriasjonsskjønn som NVE nå delvis hadde gjennomført i Mauranger, var det med grunnlag i de gamle falldokumenter fra SKK fremkommet en rekke krav mot NVE. Disse krav fant NVE å måtte anse som heftelser på falldokumentene, og mente å kunne kreve SKK for dekning av utgiftene i denne forbindelse.

Kravene gjelder:

6.1 Utgifter til gjerder langs de tørrlagte vassdrag:

Krav for de to vassdrag kan komme oppi ca. kr 300 000,-

6.21 Erstatning for frikraft:
Med hjemmel i de gamle dokumenter, ifølge rettens prisfastsettelse " " 700 000,-

Ifølge et antatt rimelig oppgjør med NVE kr 420 000,-.

6.22 Erstatning for frikraft som billighets-erstatning til Flatabøeiendommene.
Ifølge rettens prisfastsettelse " " 175 000,-

Ifølge et antatt rimelig oppgjør med NVE kr 105 000,-.

6.3 Erstatning for frikraft til takst 375, frikraft som ikke kan benyttes på grunn av fraflytting " " 46 800,-

6.4 Ny fallerstatning for elv som har skiftet løp " " 22 700,-

6.5 Fiskeerstatninger, kvernrettigheter, ev. overskjønn ?

Sum heftelser: kr 1 244 320,-

Hvis man forutsetter et noe rimeligere oppgjør SKK - NVE for den frikraft NVE skal levere, enn det som fremgår av rettens vurdering under takst 375, vil beløpet ovenfor reduseres til kr 894 500,-

I tillegg kommer eventuelt det som er nevnt under pkt. 6,5, videre understrekes at tallene muligvis kan bli noe forandret etter overskjønnsrettens behandling. Resultatet av overskjønnet vil foreligge ca. mars - april 1974.

6.6 I tillegg til kravene som er nevnt ovenfor, under pkt. 6.1 til 6.5, har NVE gjort oppmerksom på at en enkelt grunneier, Samson Gitlesen Øvrehus, hele tiden har hevdet at han ikke har mottatt noen betaling for sine rettigheter. Det foreligger imidlertid kjøpekontrakt (men ikke skjøte) fra 1917, i henhold til hvilken S.K. Øvrehus har solgt sine fall for kr 6 000,-.
Kvittering foreligger ikke.

Denne tvist ble behandlet av Maurangerunderskjønnet. Underskjønnet kom til at det forelå et salg i henhold til kjøpekontrakten.

NVE har av en eller annen grunn trukket denne saken ut fra en videre behandling ved skjønnsretten (dvs. for et overskjønn).

Et oppgjør pr. 1970 til S.G. Øvrehus, med avtalte kr 6 000 + renter fra 1920, vil utgjøre henholdsvis kr 42 600,- - 68 700,- 110 000,- ved 4 - 5 - 6% rentefot.

Oppgjør etter dagens pris på fallet, tilhørende S.G. Øvrehus, (50 kr/nat.HK), vil utgjøre kr 1 023 490,-.

6.7 SKK fremsatte også sine motkrav vedrørende de overtatte grunnarealer, under møtet 14.9.1973. Med tilsvarende priser fastsatt av skjønnsretten utgjør disse krav anslagsvis kr 60 - 70 000,-.

7.0 Referat og konklusjon etter møtet 14.11.1973 på h.r.adv. Kjell Haavinds kontor:

Til stede: H.r.adv. Kjell Haavind
Direktør Th. Holst Eggen
O.ing. T. Borg.

H.r.adv. Kjell Haavind hadde tidligere mottatt dokumenter samt en del korrespondanse og de foreliggende rettsbøker fra Maurangerskjønnet, som grunnlag for sin vurdering.

Som grunnlag for diskusjon forelå dessuten h.r.adv. Haavinds utkast til brev til SKK i sakens anledning. Det vises forøvrig til brevet fra h.r.adv. Haavind.

./.

7.1 Forholdet NVE - SKK hva angår de fremsatte krav i forbindelse med heftelsene (bortsett fra S.G. Øvrehus).

H.r.adv. Haavind anså spørsmålet om hvorvidt NVE har noen adgang til å fremsette krav overfor SKK om pris anslag (dvs. godtgjørelse for heftelsene) i forbindelse med det inngåtte makeskiftet, for tvilsomt.

Han pekte på at det ikke er tatt noe forbehold om dette i avtalen eller i brevet av 21.5.1970 fra NVE.

H.r.adv. Haavind legger i denne forbindelse også vekt på at NVE mer enn ½ år før NVE utarbeider sitt forslag til oppgjør, har mottatt fra SKK samtlige Maurangerdokumenter.

H.r.adv. Haavind antar som mest sannsynlig at SKK vil få domstolenes medhold i at NVE ikke kan kreve noe prisavslag, i hvert fall er dette standpunkt fullt prosedabelt.

Han understreket videre at SKK i alle tilfeller ikke kan være ansvarlig overfor NVE for mer enn det NVE blir rettslig bundet til å imøtekomme. Dvs. dersom NVE av billighetshensyn gir Flatabøeierne en erstatning i form av frikraft, så kan SKK her ikke på noen måte være ansvarlig.

Endelig peker h.r.adv. Haavind på at dersom NVE godtar en avgjørelse ved Maurangerskjønnet, uten å anke saken, så kan antagelig SKK kreve prøvet for en vanlig domstol spørsmålet hvorvidt det var riktig av NVE å bøye seg for avgjørelsen. (Kan gjelde gjerdeerstatningene som etter Haavinds mening delvis bygger på feil rettsanvendelse.)

7.2 På den annen side må SKK være oppmerksom på at det kan knytte seg heftelser av en eller annen art også til Flåmfallrettighetene.

SKK har hittil ikke hatt anledning til å se disse dokumenter. Heftelsene i Flåm kan f.eks. dreie seg om slipping av betydelig minstevannføringer, av hensyn til turisme eller laksen.
H.r.adv. Haavind mente at pålegg fra myndighetenes side i forbindelse med en utbyggingskonsesjon neppe kunne hevdes å komme til fradrag som en heftelse ved et fallkjøp, (eller makeskifte).

Man ble enig om at det først er i forbindelse med en utbygningskonsesjon med etterfølgende skjønn, at SKK kan få oversikt over tilsvarende heftelser eller mangler ved Flåmrettighetene.

Dersom SKK i dag motsetter seg NVE's krav i Mauranger, kan dette medføre at man er avskåret fra å reise tilsvarende krav i Flåm, hvilket muligvis kan bety ennå større beløp.

Med tilsutning fra h.r.adv. Haavind kom man frem til følgende konklusjon:

> SKK bør overfor NVE kreve full gjensidighet i behandlingen av Mauranger og Flåm-dokumentene, hva angår heftelser, utgifter ved ervervskonsesjon, m.v.
>
> En oversikt over disse forhold v/Flåm vil man først få i forbindelse med konsesjon og skjønn for dette anlegg.
>
> Når slik oversikt foreligger, skal rettighetene som inngår i makeskiftet, vurderes.
>
> En eventuell differens i oppgjøret, den ene eller den annen veg, gjøres opp på det tidspunkt, med renter fra dato for avtalen, dvs. fra mai 1970.

7.3 Forholdet S.G. Øvrehus - NVE - SKK.

H.r.adv. Haavind anså at dette kravet stod i en særlig stilling.

Man diskuterte hva grunnen kunne være til at NVE hadde trukket saken tilbake fra skjønnet.

H.r.adv. Haavind mente at S.G. Øvrehus antagelig hadde gode kort på hånden, i en sivilsak mot NVE (eller SKK)

Årsaken til dette ligger i at kjøpekontrakten kan bli erklært foreldet. Det er muligvis nødvendig med et skjøte i tilknytning til overdragelse av eiendom, eventuelt fallrettigheter, for å unngå slik foreldelse). Betingelse for foreldelse er også at rettighetene ikke rent faktisk er tatt i bruk.

Konsekvensen av at S.G. Øvrehus's plikt til å overføre fallrettigheten til NVE, i henhold til kjøpekontrakten, blir erklært foreldet, er at S.G. Øvrehus kan forlange dagens pris for fallene.

H.r.adv. Haavind mente videre at dersom NVE i en sak med S.G. Øvrehus blir dømt til å betale fallene, vil SKK sannsynlig bli dømt ansvarlig for dette beløp, i en eventuell rettssak med NVE.

Med hensyn til S.G. Øvrehus ga h.r.adv. Haavind sin tilslutning til følgende konklusjon:

> SKK, eventuelt sammen med NVE, bør søke å forhandle om en avtale i minnelighet med S.G. Øvrehus, om et oppgjør vesentlig mindre enn tilsvarende dagens pris for fallet, (ca. 1 mill. kroner.) Dersom S.G. Øvrehus fastholder krav om oppgjør etter dagens pris, må SKK kreve at saken forelegges for en vanlig domstol.
>
> SKK må få klarlagt hvorfor NVE har trukket saken tilbake fra skjønnsretten.

Etter at saken har vært forelagt SKK-styret, tas kontakt med NVE, om et nytt møte angående oppgjøret i forbindelse med makeskiftet. H.r.adv. Haavind forutsettes å delta i møtet.

Porsgrunn, 15.11.1973
SKIENSFJORDENS KOMMUNALE KRAFTSELSKAP

Th. Holst Eggen
Adm. direktør

T. Borg